

VELL I NOU

DISSABTE

27 MARÇ 1915

REVISTA SETMANAL D'ART

Redacció i Administració: Bou de la Plaça Nova, 4 - Barcelona

10 CÈNTIMS

ANY I - NÚM. 3

IMPRESSIONS

LES ARTS I ELS ARTISTES

Amb fita blanca, com veritable montjoia, deurà senyalar el senyor Parés, l'entrada an el seu Saló, de la joventut de *Les Arts i els Artistes*. Cap tant galana Exposició, des de temps, com aquesta novena, feta per en Canals, en Colom, l'Ivo Pascual, en Pidelasserra, l'Apa, en Vayreda, en Carles, en Borrell i el neòfit Mercader que'n aquest acte s'inicia sortint, portant-ne volada, del Círcol de Sant Lluc. Poc acostumada està la gent diumengera feta a la visita setmanal de la Sala del carrer de Petritxol a trobar-se en una manifestació col·lectiva de tanta valúia. I encara que no estigui iniciada amb les secretes bel·leses i amb els misteris de l'impressionisme, que és la característica culminant de l'Exposició, i dels membres principals que formen el Saló de les Arts, no per això deixarà de trobar grans motius d'agrado en els quadres exposats. I és que la major part de les obres que's manifesten són ja avui de fàcil comprensió per a el públic, tenint suavitzades totes les aspreses, grates al primer cop d'ull, de modo i manera de poder ésser fruites per l'home que miri més superficialment les coses que necessiten penetració pregonia. Clar està que potser no s'aquilarà ben bé el mèrit de l'obra que hauria d'ocupar el lloc més remarcable i que hi haurà sufragis a favor de la més lleugera. Mes això res vol dir en contra del públic ni en contra de les obres. Passa sempre i a totarreu. El públic, acceptant avui i trobant boniques obres impressionistes que ahir rebutjava amb natural aversió, demostra que ha fet un avenç, i que, per tant, el temps no marxa en và. I els artistes, agafant el caràcter de l'esperit francès que ha sapigut posar el bon gust, accessible a tots, com a suprema aspiració de l'art, han fet també obra revolucionària, obrint la petita bretxa per aquesta gran muralla humana de la vulgaritat, per on demà passaràn tendències més braves i manifestacions artístiques completament sanes i pures, desprovistes de tot l'enfarfec d'adornos per a el fàcil i prompte ben agradar de tothom.

No vol dir això, ni direm — lluny de nosaltres l'intenció — que'ls artistes del Saló de les Arts, havent decidit anar a can Parés, hagin mirat de fer concessions al públic, per a millor complaure, adornant amb boniqueses. No ho han fet perquè no tenen necessitat de concedir lo que tothom pot pendre. Ademés, que'l portal de can Parés és prou alt per a que s'hi pugui passar sense necessitat d'ajupir-s'hi ningú, havent-lo atravesat homes com l'Hermen Anglada i en Joaquim Mir. I per últim, perquè l'art dels pintors i estatuaris del Saló no és pas gens aspre perquè hagi de menester suavitats.

Potser que de tots un n'hi hà que ho és una mica d'aspre per a el públic. I tant suau com és per a nosaltres! Grat i amable, tenint la seva pintura una grossa qualitat. Ens referim an en Carles, quins estudis que exposa són, sens dubte, una de les manifestacions més fermes del seu temperament d'artista. Aquesta és la gran condició de Carles, la d'ésser artista molt abans que pintor, fent servir l'ofici sols com instrument intermediari, no com a finalitat, sinó com a medi d'expressió d'un moment de qui ha sapigut veure l'espectacle exterior amb tots els sentits emocionats. De vehícol li serveix la pintura per a expressar l'imatge externa que s'ha fet en éll conciencia, i ho expressa amb tant gran valentia i amb una tant grossa exuberancia de sentiment, que tots els perills de l'impressionisme que pot caurer en feblesa, amb friuolitat també, desapareixen sota'l seu pinzell, quin vigor, quina riquesa es manifesta, forta i punyenta. En Carles és molt sensible a la bellesa. Moltes vegades, escrivint, ho diu; altres vegades, com ara, pintant, ho sent.

I dit això i una vegada particularitzat el cas d'en Carles, queda com compromesa la nostra ploma i en una situació crítica, car, tractant-se d'una Exposició col·lectiva, formant-la diversos elements, portant cada hui per si sol una personalitat ben reconeguda, havent-nos detingut davant d'una de les parts, ens tenim de parar també davant de les altres, exposant-nos a les comparacions, que sempre són odioses.

Però no val a comparar. No per a que trobem bò i molt bò, posant-ho a primera ratlla, lo den Carles, hem de trobar dolent o despreciable tot lo altre, havent ja dit en un principi, que era una verdadera joia per a els ulls la novena Exposició del Saló de les Arts. Així tenim el quadre dels nens P., den Ricart Canals que expressa tot, clar i net, la sensibilitat artística del pintor, tantes vegades reconeguda, quadre que's pot posar molt per damunt del de la senyora P. que presideix la sala, obra on tant sols hi ha treballat — amb gran fermesa, això sí, no hi hà res més que mirar els valors — el pintor amb un pinzell gros i ben untat; però on hi falta potser aquell punt

delicat o indefinible que constitueix per exemple el principal encant del retrat de l'esposa de l'artista, fet com a obra d'enamorat.

No's presenta aquesta vegada la pintura den Colom gaire riallera. Se coneix que no ha anat per terres tant assoleiades com quan tornava de Mallorca o de Tarragona. La gent del Ebre té l'aspecte fosc. I el terreny és xupat i plè d'aubagues. I del riu puja la broma. On en Colom ha fet un veritable alard de tècnica, sortint victoriós de la prova, com un Claude Monet o un Pissarro, és a l'impressió de matinada de l'Estació de França.

De l'Ivo Pascual, quatre paisatges, recordant-nos sempre aquella deleitosa manera de fer den Corot, i donant-nos sempre l'impressió humida i nuvolosa de les belles encontrades de Olot. Els paisatges són de delicat motiu. Les albes fan molt bé a la pintura i a contrallum.

a confesar en valentia, suavisant, suavisant molt les asprors.

En Mercader porta com a mostra una Natura morta. Se manifestava molt millor i amb molta més eloqüència en el cap exposat a Sant Lluc.

I per acabar, diem que l'escultura no està molt representada a l'Exposició, primerament perquè en Monegal, que està en vespres nupcials, no ha exposat ni la nena que riu ni el desnú que senyala el catàleg, i després perquè en Borrell tampoc ha exposat tot lo que deia i lo que exposa no diu tampoc lo que l'estatuària voldria dir, reservant-se, tal volta, per l'Exposició que tot sol vol fer a Belles Arts, a últims d'any.

ROMÀ JORI

L'AMOR A LES COSES VELLES

L'home nou, potser en perjudici del seu viurer present, estima més lo d'ahir i ho contempla i ho guarda amb més amor cada dia. Entre les coses del passat i l'home d'avui, veiem meravellats com s'estableix una confiança, en la qual les coses edificades i construïdes per gentes que ja són mortes, parlen al nostre esperit amb la veu delicada de les coses velades pel temps.

Es aquest sentiment tot nou de les coses del passat, un caire ben típic de l'humanitat moderna. Es cert que al través dels temps, veiem a les generacions d'ahir influir amb el poder de les coses que deixaren fetes, damunt les generacions que les succeïren, mes això esdevé generalment amb perfecta inconsciència d'una i altra. Es l'acompliment d'un fet natural, en el qual els dos agents actuen sense girar el cap vers les causes i motius de la seva acció; al revés de lo que passa en l'home modern, que és per essència un contemplatiu. L'home modern contempla les coses del passat, fins a reedificar-les. L'home antic ne rebia l'herència, l'impuls que'l feia prosseguir, continuar, sumar-se a una corrent que venia de lluny, i de la qual no li interessava conèixer els orígens.

Aquest sentiment de l'home d'avui, que és al capdell el que dona el tò a totes les arts de la nostra època, té la seva raó fonamental en la major complexitat del seu passat. L'història se fa cada dia més llarga i més complexa. Els fets del passat van essent cada dia més numerosos. La producció de les generacions d'ahir ofereix al coneixement de l'home modern, tal diversitat de gustos i tendències, de conceptes i d'idees, que l'home actual ne resta idecís i acaba per devenir un contemplatiu, sense més esperança ni més fi que'l de seguir mirant el passat.

Així hem vist, al llarg de dues centúries, anar-se repetint les coses del passat. Des de les còpies de l'antic, fetes pel Renaixement, a les còpies del Renaixement fetes pels moderns, anem pouant de l'història que és un gust, canviant de tant en tant els models, que successivament van baixant d'època per a tornar-se a enfil·lar als orígens quan les èpoques històriques són acabades. La nostra època sembla que tingui al davant una història de l'art i vagi girant full, copiant tots el models, fins arribar al darrer per a tornar a començar quan és acabat.

Però, a part del sentit general del nostre moment, hi han les seleccions, que's divideixen en dues menes: l'una és la dels creadors, que volen dir la seva paraula propia, fer la seva obra com els antics la feren, i fer-la segons ells i segons el seu temps, que sols així pot ésser viva i duradera. L'altra mena de selecció, és la dels contemplatius sentimentals, que volen, no la copia del passat, sinó l'antiguitat mateixa. No l'imitació morta, sinó l'objecte viu, tot plè d'expressió i del sentit de que fou guarnit al pendre vida, allà en la llunyania del seu temps. Aquests són els que coneixem pel nom de col·leccionistes, esperits qui s'arreceren dins la cambra dels temps antics, tota recomfortada per l'envellutada gruixaria del passat.

Uns i altres se troben d'acord, perquè uns i altres estimen la cosa viva, l'obra palpitant. Tantseval que aquesta

BUST ITALIA DEL SEGLE XV. Col·lecció Rusiñol (Cau Ferrat)

FOT. MAS

Queden encara en Pidelasserra, l'Elies, en Vayreda, en Mercader, en Borrell. De l'Apa, podem dir que'n presenta les coses sense cap mena d'ombra. No li agrada matitzar. Ratlla neta i color franc. Això que pot ésser una ventatja per a les facilitats de pintor no ho és gaire per a l'expressió de sentiments. La bellesa no és pas una cosa tant clarament definida per a que pugui presentar-se amb tanta claretat.

També molt clares les coses, però d'una altre manera i al revés de l'Apa, en Pidelasserra es presenta ara, no sempre actuant, allunyat d'altres Exposicions. En un ampli conjunt busca el nemi detall. I les pinades, amb aqueix procediment, semblen gromulls, i també les roques, i també els núvols i les aigües. Però la visió és plaenta. Mes recordant certs paisatges florentins, pensa un hom que això ja hauria d'ésser això, però que encara no ho és.

En Vayreda, deixant, però no del tot — com ho demostra, una delicada nota — el paisatge, continua el cultiu de la Figura seguint les petjades més modernes de l'art, però no atrevint-se

sia d'avui com d'ahir si en ella i batega aquesta engruna d'humanitat, que dona a les matèries una intel·ligent disposició, i les eleva a la categoria expressiva. Lo vell com lo nou, mentres tinga una paraula que vagi a l'esperit, és igualment interessant per l'home, i salvant les diferències que deu haver-hi sempre, entre'l qui crea i el qui contempla, uns i altres són junts dins l'exèrcit dels amics de la bellesa.

L'afició a les antiguitats és una defensa contra les coses mortes. Una època de copistes, una època mancada de creadors, com ha sigut la nostra durant molts anys, necessàriament havia de portar els esperits selectes cap a la recerca de les coses originals. Les produccions modernes eren copia de l'antic, espectres sense ànima, carcasses sense aquella palpitació que és l'ànima dels objectes, i per això els esperits delicats anaren a cercar l'original d'on les noves impotències copiaven i tornaven a copiar com repetint una fórmula.

Rès més raonable que aquest sentiment doncs, que ha portat a les gents d'ara a la passió per les coses antigues, i aquesta passió és estimable en quant representa un noble sentiment d'amor a la bellesa. L'únic contra que podria tenir, seria el desacort que pot establir-se entre elles i el nostre temps, entre elles i les nostres habitacions, però a canvi d'aquest desacort, elles saben donar a l'home modern, el goig sentimental de l'evocació dels temps antics, dins la qual l'esperit treballa tant com en qualsevol altra esfera d'activitat.

Millor és per un poble, per una generació, el crear, que'l viure de l'ensucrada delícia sentimental de les coses passades, mes així i tot, no podem pas negar el lloc que correspon als col·leccionistes d'antiguitats, entre'ls rengles dels vers amics de la bellesa, i menys, quan la raó de la seva existència la trobem precisament en la manca que durant molts anys hi ha hagut de veritables creadors, d'esperits que sabessin confegir una paraula que'ls fos pròpia i personal, dita amb prou força per a que la llur ressonància sigués capaç de sobreviure als temps passatgers.

Apart d'aquests pròs i contres que té la passió de les coses antigues, hi ha per a afegir en els seus «prò» els elements que ella aporta a les ciències històriques. El passat parla per boca dels objectes que'ns llegà, i la reconstrucció del ahir no seria possible sense posseir aquestes paraules que constitueixen el discurs eloqüent que cada objecte ens fa per medi de la seva forma, la seva disposició i el seu sentit especial.

La veu dels passats s'ha perpetuat en la dura matèria dels objectes i per ella els passats són vius en la consciència de l'home present. No és vana cosa per l'humanitat nova, aquesta de poguer portar penjada al pit, com hi portem nosaltres, la reliquia de la nostra història.

JOAQUIM FOLCH I TORRES

VELL I NOU :: REVISTA D'ART ::

Preu de subscripció: Trimestre 1'50 pessetes

MARBRE per J. Borrell Nicolau

Exposició de "Les Arts i els Artistes" a càrrec de Parés

RETRAT de D. F. P. per Felip Elías

Exposició de "Les Arts i els Artistes" a càrrec de Parés

FOT. MAS

LA NEUTRALITAT MEDITERRANEA

Examinant lo que'ls pobles que avui sostenen la guerra centro-europea han fet en vint segles seguits de civilització referent als tres problemes, dialèctic, estètic i ètic, no solsament veurem i tocarem la causa de la guerra actual i trobarem els fonaments científics de la neutralitat mediterrània, sinó que estem fermament persuadits de que l'estudi d'aquestes causes fet amb tota parsimonia, bastaria i sobraria per a convencer als que habitem les costes d'aquest mar, que tot és costa, de la necessitat absoluta de la nostra neutralitat.

Estudiant lo que'ls pobles i nacions del Nord i del Centre d'Europa han fet en el terreny dialèctic que és el que té per objecte el coneixement intel·lectual de la Veritat, veurem desseguida que des d'els primers dies de la decadència de la civilització mediterrània fins avui, el cor d'aquest problema resta tal i com el vam deixar en el moment d'entrar en la decadència, perquè'ls pobles del Nord i del Centre que han estudiat les diferents branques de l'arbre de la ciència amb gran èxit, cada vegada que s'han volgut deixar d'anar per les branques per anar de dret a dret a la soca de l'arbre (i no diem a l'arrel perquè sabem fins allí on se pot demanar), no sols no han dat cap pas endavant, sinó que han torçat la via de la Veritat en raó directe de la profunditat amb que han volgut estudiar la soca, allunyant més i més la solució i augmentant les dificultats naturals del problema tant difícil d'ésser plantejat com difícil de resoldre, perquè no hi han aplicat el mètode que tant bons resultats els hi ha dat en les diferents branques de la ciència.

Un Lavoisier, un Newton i un Kepler, posats a les branques de l'arbre, teixeixen la veritable ciència i apliquen rigurosament els mètodes, i un Taine i un Comte, un Darwin i un Spencer i un Kant i un Hegel, posats a la soca, són pitjors que la filoxera que's posa a les arrels dels ceps, perquè infiltren l'error a la soca de l'arbre.

L'home septentrional posat a les branques conclou i ordena, però posat a la soca el cap li roda, no sab lo que diu ni lo que fa i enganya a tots els que se l'escolten, de manera que només perquè no malmetessin la soca de la ciència, valdria la pena de que'ls pobles del Nord s'enfonsessin d'una vegada.

Després de vint segles de tenir-los a la soca i de veure'ls-hi la civilització a les mans, l'ignorància és l'estat habitual de l'home i l'humanitat està *in albis* com el primer dia. Ningú sab rès de rès i no sabem ni qui som ni d'on venim ni on anem, i si aquí som perquè hem vingut, ningú sab quin paper hi representem ni quin *pito* hi toquem ni les relacions que hi tenim ni a qui ens hem de dirigir, amb la circumstància agravant de que a copia de segles i segles d'ésser a la soca i no poder-ne treure l'entrellat, han arribat a fer creure a més de quatre que una de dues, o no hi ha ciència possible de la soca perquè la ciència no és rès més que branques, o que no hi ha medi d'aplicar-hi el mètode experimental que és l'únic que dona resultats positius en l'estudi de les ciències, desacreditant així la ciència i el mètode i donant la raó als que s'espanten per poca cosa i s'ofeguen amb poca aigua, que a Barcelona són l'immensa majoria.

Si del problema dialèctic passem com aquell qui rès al estètic que és el que se ocupa del coneixement del sentiment i de la producció de la bellesa, veurem que aquesta, tant en les qüestions de pura forma com en la seva mateixa essència, no ha trobat cap poble dels que avui estan en guerra que l'hagi coneguda ni que l'hagi produïda de una manera que pugui ésser comparada ni de lluny amb la que va conèixer, produir i conresar, en la forma i en el *fondo* l'art mediterrani, i ni Homer ni el seu deixeble Esquil que's va dedicar al teatre, ni la Bíblia (antic i nou testament) ni Fidias, ni el temple de la Verge, conegut pel Partenó, ni les Piràmides d'Egipte, ni Santa Sofia del Mar de Màrmara, han trobat en tot el Nord ni en el Centre d'Europa ningú que'ls hi hagi passat la mà per la cara.

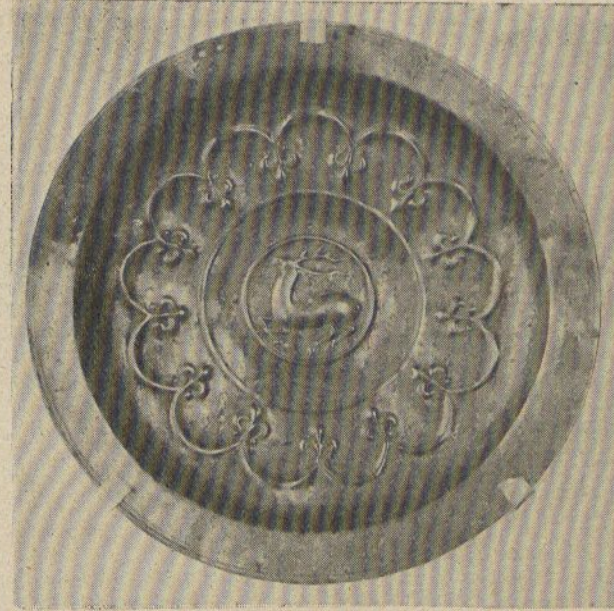
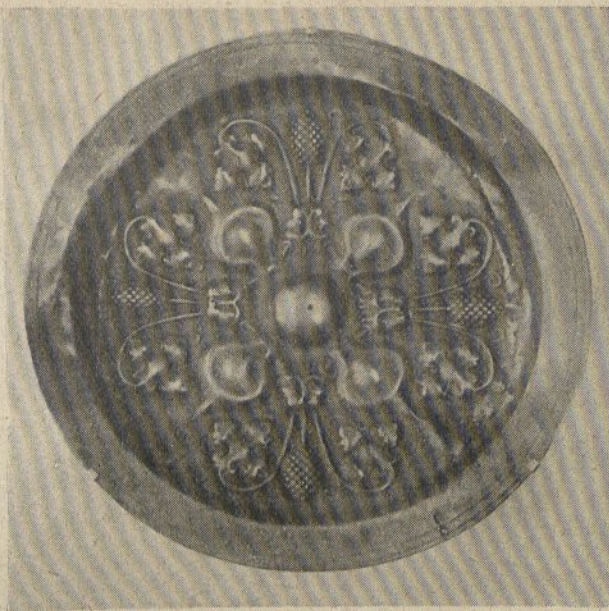
Si anant de problema en problema, passem del problema estètic al ètic de la mateixa manera que hem passat del dialèctic al estètic, haurem de començar per dir: Primera: que trobar la fórmula ètica que ompli totes i cada una de les moltes necessitats essencials i accidentals de les organitzacions socials i naturals humanes, és més difícil de lo que sembla, i segona, que'l vuit ètic és molt més fàcil d'omplir entre'ls septentrionals que van tots ala una que entre nosaltres que tenim un rei al cos i estem convençuts de que som els més savis de la terra, però amb tot i això cap de les nacions del Septentrió, malgrat i haver fet tot lo que humanament han pogut per a resoldre el problema, no han arribat, ni molt menys, a les fórmules ètiques a que alguns dels nostres van arribar l'altre vegada, quan els temps ens venien de cara.

Parlant amb tota imparcialitat, reconeixem que'n el terreny ètic és allí on poden resistir la comparació amb nosaltres, perquè encara que, com diem, no han fet rès de l'altre món, han fet tot lo que humanament han pogut per arribar a la solució, però si d'aquesta imparcialitat passem a dar un cop d'ull al problema des d'un punt de vista més enlairat, els direm que'n lo ètic parteixen de un punt de vista radicalment equivocac, que consisteix en voler dar una fórmula abans de conèixer els fonaments de la ètica i la causa de la moral, perquè, ens hem de desenganyar, pendent de resolució el problema dialèctic, el problema ètic s'aguanta per un fil, i tant per un fil, que sols els pobles que posen l'obra abans que'l pensament i el fet primer que'l dit, poden solucionar momentaniament el conflicte quan se tracta de seguir les múltiples i variades direccions de l'instint que malgrat aquesta multiplicitat i diversitat, tenen una certa universalitat que lliga les voluntats per a sortir del pas, però quan se passa dels instints a l'estat social socialista, la cosa varia d'especie, i el pensament i la raó esdevenen articles de primera necessitat, perquè se comencen a presentar problemes i més problemes que sols poden ésser resolts amb la dialèctica a la mà i encara.

Si la dialèctica, l'estètica i l'ètica han sigut, són i seràn les tres manifestacions de l'home com a home, i els pobles del Centre i Nord no són ni dialèctics, ni estètics, ni ètics, en el sentit essencial d'aquestes tres paraules tant significatives, no sabem ni ens cab al cap perquè la immensa majoria dels nostres llegidors tenen per ideal

AIGUAFORT per Joan Colom

BACINES DE LA COL·LECCIÓ ABADAL

seguir les petjades dels pobles que, mentres nosaltres dormíem, s'han entretingut a desfer la feina que vam deixar començada i que quan la voldrem rependre l'haurérem de tornar a començar de cap i de nou, convençuts per un argument que té vint segles de llargada, de que aquests pobles, per dificultats de llur constitució física, estan materialment incapacitats per arribar allí on nosaltres volem, perquè la naturalesa ens ho demana.

Llur enfonsament, que per sí mateix no'ns ha de fer alegria ni tristesa, ens ha d'alegrar, perquè podria molt ben ésser la senyal de que nosaltres hem de tornar a sortir de la closca, i si és cert que no podem saber si resoldrem o no resoldrem els problemes que vam deixar sobre la taula, pendants de solució el dia de la nostra retirada, és cert que'ls pobles que potser s'enfonsaran en la guerra centro-europea no tenen condicions per a resoldre'ls, i nosaltres podem presentar la garantia d'haver resolt, d'una manera acabada, el problema estètic, i amb aquest precedent podem tenir la pretensió de que ara resoldrem el dialèctic i de retruc l'ètic si la dialèctica ens ajuda.

Morin, doncs, els qui per no haver començat pel començament que és la solució dels tres problemes han acabat a tiros, perquè l'ignorància del principis, tant ara com antigament, no pot portar res més que guerres, puix quan la raó no te guia, la guerra que fins avui havia sigut considerada com un flagell del cel, passa a ésser lo que és: una conseqüència lògica i necessària de les premisses sentades fora de la raó.

Si antigament no vam ésser tots els fills del Mediterrani, ni molt menys, els qui vam resoldre el problema estètic, lo més fàcil és que ara també no més siguem uns quants els qui hem de resoldre el problema dialèctic, i sembla natural que aquests siguin els qui's mantinguin neutrals davant de la guerra europea si no tenen interessos que depenguin de la solució de la mateixa.

Esclatin, doncs, al sò de les trompetes dialèctiques, estètiques i ètiques, totes les ones del mar Mediterrani contra el Nort i els seus mars, i mentres ells amb ells se barrallen i's maten, omplint de sang les nostres aigües, nosaltres hem d'estar quiets, i aixís que'ls veiem que perden les forces, els hi saltarem a sobre de traïdor i els hi posarem el peu al coll i, esborrant el *farrigo farrago* amb que han omplert el primer full de la dialèctica, començarem els estudis pertinents per a veure si podem saber d'una vegada què és tot aquest soroll i quin determini hem de pendre.

FRANCESC PUJOLS

DISCUSIONS CURTES

Devant d'unes pintures — De manera que no són absurdes aquestes teles.

— Es clar que no, home, tenen la seva emoció artística.

— Digui que d'on no n'hi ha no'n raga, aquests senyors fan això, perquè no són capaços de res més, ja'ls veuria pobrets si haguessin de pintar un retrat, quin modo d'ensenyar el llautó. Que's mirin a Velázquez, tots l'entenen la pintura dels antics mestres. Allò si que és emoció.

— Sí, senyor, ho feien molt bé, però els pintors d'ara, especialment aquests que vostè troba absurdes, són els que menys tenen d'això. Coneixen a Velázquez i saben estimar-lo en lo que val. Admiren al Greco i aixís a tots aquells pintors que han valgut, que han posseït la gran qualitat, aquesta solament és deguda a la visió personal que's té, i la visió és enterament lliure. Una tela on les coses estiguin representades del modo més arbitrari imaginable, s'hi pot trobar aquesta qualitat i per això precisament s'indigna vostè, i creguim, no té raó.

— Vaig veient que vostè tampoc ne té.

— Deixim acabar, ¿No és veritat que vostè ha dit que de on no n'hi ha no'n raga?

— Sí, senyor.

— Doncs, entesos.

FRANCESC LABARTA

ANTIGUITATS

LA PINTURA ANTIGA AL MUSEU DE BARCELONA

Han començat els treballs d'instal·lació de les col·leccions de pintura antiga del Museu de Barcelona, en l'ala dreta de l'edifici, construïda darrerament.

D'aquesta secció, se diu que serà notabilíssima la sala de retaules, on además de la taula d'en Dalmau, i de la joia del Museu, que és la Degollació de Sant Cugat, de Mestre Alfonso, hi han algunes altres peces bones, poc conegudes del públic per no haver estat exposades.

Se'ns diu que la Junta de Museus ha confiat a l'antiquari senyor Dalmau alguns treballs de restauració, que respectant les parts esborrades dels retaules, assegurin la seva conservació o evitin l'extensió dels esborrats.

COL·LECCIONISTES QUE COMPREN

El moviment de les col·leccions barcelonines és, a pesar de la guerra, constant; cert és que no ho és tant com voldríem, ni com ho era en temps normals, mes aixís i tot, les nostres col·leccions van augmentant, i entre les coses que s'adquireixen hi han peces ben interessants.

Entre'ls nous que'l cronista pogué recullir no fa molts dies, entre'ls rotlles d'antiquaris i aficionats, hi han com a compradors més assíduos d'aquesta darrera tongada, els de alguns aristòcrates barcelonins, tals com els senyors Bertràn i Mussitu, Carreras, Sala, Doncel, el Marquès de Montsalis i altres. També ha donat tràfec al mercat d'antiguitats, en Lluís Plandiura, qui va formant ràpidament una col·lecció magnífica; en Miquel Utrillo, de qui's diu que va omplir, fa pocs dies, quatre carros amb destí a Maricel, de Sitjes, i en Santiago Segura, qui ha fet acopi de vidres catalans especialment.

LA RIQUESA ARTÍSTICA D'ESPANYA

Se'ns diu que a les oficines de l'Exposició Internacional de Industries Elèctriques, se treballa activament en la formació d'un inventari gràfic de la riquesa artística d'Espanya, que dongui lloc a la formació d'una sèrie ben escollida de les principals joies d'art que posseïx el nostre país, per a mostrar-les ja en original, ja en reproducció, dins la futura Exposició que's prepara.

Se tracta doncs, com pot veure's, de dedicar una atenció especial a les coses d'art antic, per a donar una idea de les meravelles en gran part desconegudes que aquí posseïm.

No cal dir que tots els amics de l'art reberan aquesta nova amb gran satisfacció.

LA CREU DE TERME DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS

Dintre poc, complint una disposició dictada per l'Ajuntament, serà tret del seu actual emplaçament l'antiga creu de terme gòtica de Sant Martí de Provençals, i transportada al Museu Arqueològic del Parc, en lloc de la reproducció que ara hi ha exposada al públic.

Segons se'ns diu, aquesta creu serà posada en els jardins d'un dels patis d'entrada a les noves naus destinades a l'Exposició de pintures, qual lloc és certament ben escaient, donada la naturalesa i situació originària d'aquest bell objecte d'art religiós.

LA COL·LECCIÓ MUNTADAS

La cèlebre col·lecció d'objectes d'art antic, pintura, escultura, mobiliari, robes, etc., de D. Mateu Muntadas, s'ha enriquit darrerament amb importants adquisicions, de les que, amb la venia del seu propietari, ne donarem compte més endavant, per medi de reproduccions gràfiques.

Com saben els nostres lectors, és aquesta col·lecció una de les més importants de Barcelona, i el seu propietari, que té ben guanyada la fama d'intel·ligent, avala per endavant el valor dels objectes amb que pugui haver-se augmentat. Es per això, que amb la seva autorització per a reproduir-los, ens és grat anunciar-ho avui.

VIATGE I ADQUISICIÓ

Ha tornat del seu viatge a terres de Lleyda, el conegut antiquari i intel·ligent restaurador senyor Cuyàs.

Entre altres interessants adquisicions, el senyor Cuyàs porta com a fruit del seu viatge una sèrie molt notable de vuit taules catalanes del segle XV, representant escenes de la Vida de la Verge, que venen a engroixir considerablement les peces notables de la seva col·lecció.

D'aquestes taules tindrem el gust de donar-ne als nostres lectors una reproducció gràfica en un dels nostres pròxims números.

LA COL·LECCIÓ DE BACINES DE L'ABADAL

Avui reproduïm en les nostres columnes, com a mostra, alguns dels exemplars de bacines que constitueixen la riquíssima col·lecció formada per l'intel·ligent col·leccionista barceloní senyor Abadal.

Aquesta col·lecció és avui única en són gènere, tant pel seu número com per la qualitat dels exemplars que hi són en número de més de 200, tots diversos, i la majoria d'ells del segle XV, amb belles llegendes i interessantíssimes imatges.

La feina de recopilació d'un número tant crescut d'exemplars d'un sol gènere, no ha estat pas escassa, i pot dir-se que l'activitat del senyor Abadal ha lograt reunir lo millor que d'aquestes peces hi havia en el nostre mercat.

Apart del seu valor com a col·lecció, el recull del senyor Abadal, avui constitueix un interessantíssim capital de l'història de les arts del metall a casa nostra, com no'l podria oferir, avui, cap museu d'Europa.

NOTICIES

El cèlebre pintor francès Andreu Lhote, que'l nostre públic ja coneix pel número de *Revista Nova* que li fou dedicat, ha rebut l'encàrrec del govern francès de decorar de cap a peus un hospital de convalescents de la guerra.

En Borrell i Nicolau se proposa celebrar en el Palau de Belles Arts, una exposició de les seves escultures que han de figurar en el monument a Mossen Cinto, quins treballs ja té molt adelantats.

L'Enric Casanovas tenia el ferm propòsit de no fer cap més exposició a sala tancada. L'escultura és principalment art d'aire lliure i no de saleta. Va bé l'escultura com a complement de l'arquitectura i de la jardineria. I a un jardí, on la llum caigués de plè sobre'ls marbres volia exposar les seves obres. I tots aplaudíem la decisió. Però sembla que per ara encara no pot ésser aqueix propòsit. I que dintre poc farà una exposició a cànd Dalmau. Creiem que la principal obra de l'exposició serà l'agrupament destinat al jardí sostingut de *Maricel*.

Els treballs del tercer concurs d'arquitectura del Centre Excursionista de Catalunya estan exposats en el Saló del Círcol Artístic de Sant Lluc. Fins a últims de mes pot visitar-se publicament l'Exposició.

Rebem notícies d'en Pasqual Montoriol. Celebra actualment una Exposició a cànd Braun de Nova-York. Aquarel·les, pintures i dibuixos. Closa l'Exposició en farà d'altres a Boston i Filadelfia.

Ha mort a Berlín el pintor comte Ferràn Harrach. Descendia d'una antiquíssima família de la noblesa de Silesia. A l'any 70, quan la guerra, se va dedicar a fer quadres d'episodis guerrers. Després es va dedicar al paisatge. I ara s'ha mort an els 83 anys.

Per a el proper maig, quan el bò de la florida, el benemèrit Saló de les Arts i els Artistes, farà una Exposició de les Arts aplicades a l'Impremta, prenen-hi part la major part dels seus membres, exhibint bona cosa del seu treball.

En Josep M.ª Sert se troba a Barcelona. No és cert que hagués marxat al front de la guerra per a fer notes i dibuixos. Dintre de pocs dies tornarà a París, seguint junt amb en Clarà, un dels pocs artistes d'Espanya que s'han quedat allí dalt.

El Museu del Parc restarà tancat uns quants dies, llevat dijous i diumenges, per a que's puguin organitzar les noves instal·lacions d'art nou i d'art vell a les ales construïdes per a donar-los-hi lloc.

Han començat a Madrid els treballs per a l'instal·lació en el nou edifici construït per a Museu d'Art Decoratiu i Arqueològic, de les obres de Pintura i Escultura que, desde fa anys, estaven enmagatzemades.

Lligant l'actualitat i l'art, la revista munichesa *Die Kunst* reprodueix les estatuques equestres d'hèroes i cabdills. No hi són totes, més bona part sí, entre altres, la de Joan Guillem a Dusseldorf, la del Kaiser Frederic a Aquisgrà, la de Guillem II a Colonia, la de Joana d'Arc (amb un gros carinyo) a Reims, la de Sant Jordi a Praga, i altres de Brema, Verona, Berlin, Milàn, Bruseles. I manquen el Colleoni i l'estatua de nostre general Prim.

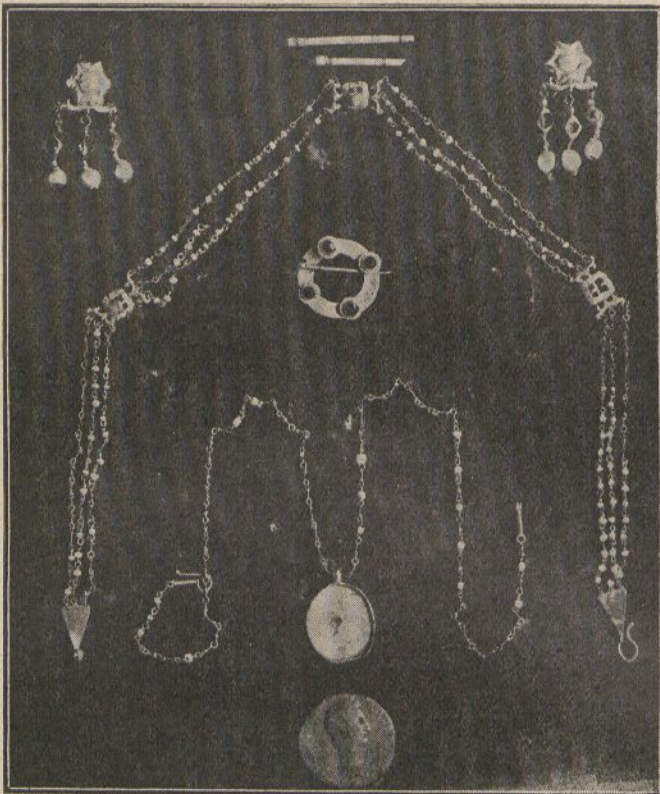
Tots aqueixos gràfics acompanyen un lleuger estudi sobre la matèria, den Jordi Jacob Wolf.

Per els anglesos la guerra no pertorba els afers de l'esperit. Les revistes d'art, britàniques, prossegueixen la seva tasca com si res passés. Cap al lusió a la guerra, en *The Burlington*, on se publica un bell estudi sobre Sofonisba Anguissola i Felip II, i un altre den Gustau Frizzoni parlant dels esboços de Cèsar de Sesto amb relació a les seves pintures.

The Studio sols lleugerament rosa el conflicte bèl·lic proseguint l'estudi dels artistes belgues a Anglaterra i reproduint unes petites notes russes, molt vulgars i de caràcter jueu sobre escenes de la guerra.

La memòria presentada per el professor Tormo i Monzó, de l'Universitat de Madrid al Congrés Internacional de l'Historia del Art, reunit a Roma en Octubre de l'any 1912, tractant de les «Relacions de l'Art flamenc, particularment el dels grans escultors neerlandesos que treballaren a la península ibèrica, amb els pintors espanyols del segle XV, i com exemple cal·licat, *Jacomart*, pintor d'Alfons el magnànim, a València i a Nàpols, amb nova biografia, dates i documents inèdits d'aqueix ja famós quadrentista», s'acaba de publicar en un volum editat amb molta cura per el Centre d'Estudis Històrics de la Junta per a l'explicació d'estudis e investigacions científiques.

El treball sobre *Jacomart* i els pintors flamencs està molt documentat. Obra és la del professor Tormo molt més impor-

Joies d'or i perles del Segle II trobades a uns 30 metres del Circ Romà d'Alcúdia en la propietat de D. Bartomeu Ventayol. Col·lecció de D. G. Homar

FOT. MAS

tant per el seu caràcter de recopilació de dates que per el seu judici crític. Es un llibre bo per a conèixer fets; no per a ajudar a comprendre l'esperit de l'obra.

Notable la part gràfica, reproduint-se en fototípies tota la obra den *Jacomart*, dos precioses retauls valencians dels seus precursors i dos escultures de talla.

Heu's aquí un llibre, *The theory of Beauty*, del professor E. F. Carrit, editat ara tot just a Londres, que han de fer esforços per a conèixer tots els aimadors i conreadors de la filosofia de les arts. Un altre llibre d'estètica que examina i critica la teoria edonística-moral de la beutat, la teoria realista típica, l'intel·lectualística i l'emocionalística. Es llibre de crítica i no de resolucions. Res se resolt, car diu en Carrit, que «una filosofia definitiva, al costat d'una perfecció moral, és una quimera».

Alsàcia forsosament ha tingut que ésser una terra on, per totes les arts florís, l'agut ingeni de la caricatura. Disputant-se-la tothom, sofrint dominació per torn, ha tingut sempre, com sol passar quan no's pot parlar clà, que ha tingut que fer *esperit*, per expressar el sentiment cohibit. Des de Benjamí Zix (1772-1811) a Lallemand, Tonhemoulin, Zislin, fins arribar a l'oncle Hansi, d'ara, ni ha hagut tot un rengle de caricaturistes a l'Alsàcia. Henzelin, aprofitant això de la guerra estudia aqueix cas a *La Revue*.

Fent ressaltar el sentiment religiós i el cult marià de l'iconografia castellana, el professor Elías Tormo publica en el Butlletí de la Societat Espanyola d'Excursions, un estudi sobre «La Inmaculada y el Arte español», des de Joan de Joanes a Coello, passant per en Zurbarán i les interminables rèpliques de Murillo. Acompanyen al text nombroses reproduccions.

Recomenable del «magazine» anglès *The Century*, el diàleg imaginari titolat *Goya in the Cupola*, que firma en Thomas Walzh, imaginant una conversa tinguda sota els fresques de Sant Antoni de la Florida, de la Casa de camp, a Madrid, el Juny de 1799, entre Fra Felix Salzedo, prió d'Aula-Dei, a Saragoça i «Don Francisco Goya Lucientes» pintant el miracle del Sant.

Ha tingut un franc èxit dirigint l'interpretació de *Catalonia*, del mestre Albeniz, al «Augusteo» de Roma, el director de la Sinfònica de Madrid, mestre Arbós. També va fer tocar fragments d'obres den Pradell, de qui la crítica italiana diu que és el verb creador de la música netament espanyola, cosa que no és certa.

Imp. E. Gabañach, S. en C.— Diputació, 308— Barcelona

FAIANES CATALA
SANTIAGO SEGURA S.C.
MARBRES
VAIXELLES
PERFUMERIA
ANTIGUITATS
BRONZES
BONBONERES
CRISTALLERIES
GRANVIA 615 BARCELONA TELEF. 1884

MARC I GRAVATS
LA PINACOTECA
CORTS CATALANES 644
BARCELONA

J. Valenciano
ANTIGUITATS
CORRIBIA 2ra
BARCELONA

Murtra
Gravador
Hospital 49 Barcelona

LA CANTONADA
CORRIBIA 7
ANTIGUITATS
COMPR A
VENDA

A. LLUCH I J. OLIVA
Obrador de daurats i decoració antiga MALLORCA, 286, BAIXOS
i moderna. Restauració d'antiguitats BARCELONA

J. Dalmau
ANTIGUITATS
MOBLES CUADROS
PORTAFERRICA 18

J. MORAGAS
Compra, venda i exposició d'objectes d'art antic
Plaça de la Catedral, 2 bis
BARCELONA

A. CLOSA
Antiguitats
PLASSANOVA 5
CAPELLANS 2ra LAL.

Grans Magatzems El Siglo
Secció de Curiositats - 3er pis.
Exposició y Venda de
Antiguitats

FLORENCI VECIANA
DAURATS : RESTAURACIONS
MARCS
Trompetes de Jaume I, núm. 1

J. CUYAS
TALLAS - DECORAT
RESTAURACIONS
Casanova, 31 - BARCELONA

XAMPANY
COSSÉ
- EPERNEY -
GRAND CUVÉE
DOS ESTRELLAS

SARVA
AIGUA DE TAULA
— MANANTIAL —
PARK GÜELL

G. Homar
Canuda, 4 - Barcelona
Mobles, Làmpares
Mosaics, Decoració
Compra i venda
d'antiguitats

CARVAJAL
SAGELLS PER A
COL·LECCIONS
ANTIGUITATS
Plaça del Teatre, 1, ent. sol
BARCELONA

Vell i Nou
• Subscripció •
Pts. 1'50 trimestre

JOIES D'ART
JOAN VALENTÍ
PASSEIG DE GRACIA, 84

J. Costa-Ferrer
COLECCIONISTA
ESCUDILLERS 70
(AVINO)

J. Plonch
PALLA 17
LLIBRES I GRAVATS
ANTICS
COMPR A
VENDA
ANTIGUITATS

P. REIG I FILL
RAMBLA DE CATALUNYA 232
RESTAURACIÓ I REPRODUCCIÓ
DE MOBLES ANTICS

PIANOS AUTOPIANISTES
CHASSAIGNE FRÈRES
de 65 i 88 notes
Passeig de Gracia 38